

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

SKRYTÉ VÝZNAMY

Ondřej Němeček

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Malba

Bakalářská práce

SKRYTÉ VÝZNAMY

Ondřej Němeček

Vedoucí práce: Prof. ak. mal. Aleš Ogoun
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....
podpis autora

OBSAH

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	1
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	3
3. CÍL PRÁCE.....	4
4 .PROCES PŘÍPRAVY.....	5
5. PROCES TVORBY.....	6
6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	7
7. POPIS DÍLA.....	9
8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	11
9. SILNÉ STRÁNKY.....	12
10. SLABÉ STRÁNKY.....	13
11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	14
A) Knižní a periodická literatura	
B) Internetové zdroje	
12. RESUMÉ	15
13. SEZNAM PŘÍLOH	16

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval ateliérovému vedoucímu panu Doc. akad. mal. Alešovi Ogounovi za rady a připomínky při průběžných konzultacích. A dále své rodině a přátelům za podporu.

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Mé dosavadní dílo...Je složité jen tak říci co považuji za dosavadní dílo. Umění studuji už nějaký čas. Na střední škole výtvarné, jsem se snažil do obrazů dát nějaký svůj projev, ale stále se spíše jednalo o řemeslnou práci. Hledání sám sebe, svého projevu, zkoušení technik a učení se novým věcem. Jsem za toto období rád a stále z něho čerpám.

Až na vysoké škole jsem začal pomalu objevovat sám sebe, dostal jsem jakousi volnost a jako pták jsem se mohl rozletět. Konečně jsem si našel formu, která mi byla blízká. Mohl jsem začít vytvářet velké čisté plochy, které mě jsou velmi blízké. Asi jsem k tomuto projevu inklinoval vždy, ale až zde jsem poznal že je to pravé.

V mé tvorbě se především věnuji plošnému pojednání celku a lidským prožitkům v různých situacích. V dílech se zaobírám pocity zobrazovaného aktéra.

A proto za mé dosavadní dílo považuji, soubor obrazů pod názvem koupání. Jedná se o díla, která vznikla jako semestrální práce na vlastní téma. Tímto tématem bylo zrcadlení. Jedná se o soubor malých pláten, kde jsem pracoval na pocitech zobrazovaných aktérů. Pocit radosti z vody, dětské nadšení, ale i zklamání. Přesto, že postavy nemají obličej dokážeme z postavení a z celkové atmosféry vycítit jejich pocity. Tyto obrazy jsou vizuálně, ale i technicky velmi zdařilé. Vytváří celek a jeden druhého doplňují. Vzniká zde můj vztah k plošnosti, kdy je pro mne monochromnost plochy nosným prvkem obrazu. Zjistil jsem, že pro mne je důležitá plocha a až potom co je na ploše zobrazeného. Veškerá svá díla tak řeším jen v plochách.

I na dalších svých věcech jsem pracoval v plochách. Tentokrát na pocitu z nejistoty při praskání ledu. Jedná se o soubor obrazů, kde jsem se snažil zachytit moment praskání. Člověk, který na ledu vkročí ztrácí jistotu. Snažil jsem se zachytit ten moment, kdy se z vody stává pevný prvek, ale zároveň je tak křehký. Vyvolává pocit nejistoty a pomíjivosti.

A asi zde jsem konečně i já zjistil co mi je blízké a jakým směrem se chci ubírat, na čem bych rád dále pracoval. Vzniká zde můj vztah k ploše, jakési decentní barevnosti někdy až k monochromnosti.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Téma skryté významy je široký pojem a každého při pomyšlení na toto téma napadne něco jiného. Na tomto tématu se mi líbilo co všechno lze tímto tématem zobrazit, ale každé pro, má své proti. Bylo to tak široké téma, že já jsem se neměl čeho chytit nevěděl jsem zda mám jít touto cestou, či jinou. Byl jsem roztěkaný. Mé myšlenky běhaly na všechny strany a já s nimi. Rozhodl jsem se že se vrátím k tomu co mi je blízké, a to cestou pocitů. Mému věrnému a blízkému zobrazení pocitů zobrazených aktérů. A plošném vyjádření špíny a špatných vzpomínek.

Ani nevím co mě k tomuto tématu vedlo, bylo to snad vnitřní potřeba sdělit okolí, jak vnímám svět a momentální situaci co se v něm děje? Nebo je to jen fakt, že jsem si takových věcí začal více všimát a nebo jich čím dál více je. Ale nemusí se jednat o znásilnění, smrt, šikanu, stačí jen malá bolest. Každého taková věc potkala a vyčerpala ho. Dotkl se samotného dna. Nakonec vše je o prchavosti bytí. Hledat skryté významy a hledat si na ně odpovědi. Nalézat pocity a přenášet je skrze obraz dál. Byl to dobrý nápad skrýt špínu světa do obrazů?

3. CÍL PRÁCE

Cílem této práce bylo, sdělit pocity ostatních lidí, kteří se mi svěřili, ale zároveň jakési mé „vypuštění“ těchto informací skrze mě. V lidech vzbuzuji důvěru a proto se mi dost často svěřují se svými radostmi, úspěchy a životními osudy. Ne pokaždé jsou to, ale věci dobré, byl jsem lapen do sítí. Jsem typ člověka který, přijímá a nedokáže své pocity vypouštět. To byl můj prvotní záměr. Zachytit bolest a utrpení ostatních lidí skrze mé vyjádření. Ježe s tím souvisí mnoho dalších věcí. Jsou to i určité má pocity a výpovědi. Postupem času jsem v tom začal nalézat víc a víc, nabalovaly se na to další věci. Přestalo to být jen o výpovědích mých blízkých, ale i cizích lidí a celkového dění ve světě.

Cíl práce je soubor obrazů, které by měli donutit člověka k zamyšlení, ukázat mu špínu světa. A fakt toho, že ne vše je tak dobré jak to na „venek“ vypadá. Je dobré naslouchat ostatním lidem, stačí tak málo, ale je to velká pomoc. Člověk by si měl uvědomit, že nežije ve vzduchoprázdnu. Často se zabývá sám sebou je egoistický a sebestředný. Stačilo by jen zvednou oči a rozhlédnout se kolem sebe.

4. PROCES PŘÍPRAVY

Přípravu na bakalářskou práci jsem zahájil přemýšlením jak vše pojmout, aby vše dopadlo podle mých představ. A abych vše co jsem chtěl tímto říci z obrazu vyplynulo samo, i když možná ne pro každého pozorovatele.

Měl jsem nějakou představu a proto jsem se pustil do hledání vhodných prostor, kam bych mohl postavu umístit. Hledal jsem industriální prostory, nebo opuštěné budovy na internetu. Ale i reálné prostředí. Vždy se mi líbily velké, oprýskané stěny starých budov. Dýchne na vás pocit prožitků a vzpomínek. I něco jako je stěna dost řekne. Jako by takový prostor vyprávěl svůj život.

Na začátku jsem si myslel, že každý prostor bude mít svou bolest, která bude znázorněna jinou postavou bez identity. Měla být odlišena barevností energie. Proto jsem si hledal a skicoval pohybové studie a hledal jsem tu správnou polohu k zachycení gesta vyčerpání a bolesti. Postupným kreslením jsem došel až k jakési amorfní hmotě, která má určité rysy lidskosti. Po nasbírání dostatečných materiálů a provedení několika desítek skic jsem přistoupil k realizaci finálních maleb.

5. PROCES TVORBY

Za proces tvorby považuji už napnutí plátna. Už na začátku jsem si zvolil malá plátna. Jsou mi nějak bližší, lépe se mi na nich pracuje. Tuto závěrečnou práci jsem si chtěl vytvořit od prvopočátku sám. A tak jsem začal napínáním pláten, mám s tím už nějakou zkušenost a vím, že pokud se něco nepodaří je to vše na mě. Vypnuté plátno jsem si pode třel barvou s přidáním plavené křídly pro lepší savost materiálu.

Potřeboval jsem si vytvořit dostatečně strukturovaný povrch pro mou následnou malbu. Po zaschnutí jsem plátno různě promačkával abych docílil krakelování. A tím i dojem o používanosti a staroby. Abych ještě více umocnil dojem omšelosti a struktury, přidával jsem k sádře písek a popel. Díky tomu se obraz stává plastičtější. Pod určitým úhlem pohledu a nasvícení vytváří zajímavou reliéfní strukturu. Inspiroval jsem se u informelistů, Bohumilem Boudníkem a mnoho dalšími. Myslím si že díky tomuto médiu jsem docílil dojem omšelosti stěn a špíny světa.

Nejvíce jsem přemýšlel nad tím jak zachytit zážitky a prožitky jednotlivých lidí, kteří se mi svěřili. Má představa spočívala v podkladu, mám velmi blízko ke starým věcem, nesou v sobě jakousi vzpomínku. Pro můj účel vytvořit jakousi bolest, jsem si vybral opuštěný prostor. Kdy taková budova je deníkem událostí, nikdy nám nic neřekne, ale ví toho mnohem víc než si jen dokážeme představit. Na vizuálním záznamu stěny dokážeme poznat její vzpomínky. V mé tvorbě je důležitý příběh a proto se ho snažím vyjádřit na plátno. Stávám se pojítkem mezi příběhem a uměním.

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Za technologické specifikum považuji celý proces tvorby. Používal jsem materiály, s kterými jsem před tím ještě nepracoval, ve spojení s malbou, jako je třeba sádra. Nikdy před tím jsem nevyužíval sádro k malbě. Zjistil jsem že při správném poměru se sokratem, můžu pracovat v pastózních tazích. A s takovým materiálem se mi pracovalo velmi dobře. A pro mne bylo důležité , že mě to velmi pomohlo k vytvoření stěn v obraze.

Nepoužíval jsem jen sádro, ale byl to třeba písek, popel, hlína. Ani s těmito materiály jsem doposud nepracoval, musel jsem si nejdříve najít způsob jak tyto materiály na plátne nanesu a důležité bylo, aby na plátně zůstaly. Proto nejvhodnější způsob byl, přidáním do sádry.

Další specifikem těchto obrazů je opalování pláten a následné malování sazemi. Tímto prostředkem jsem maloval poprvé, nejdříve jsem si tento postup vyzkoušel v návrhové části. Spojením sazí a vody vzniká nenápadná lazurní vrstva lehce černo-hnědé barvy. Velmi zajímavé efekty se dějí, když voda stéká po plátně a zanechává za sebou negativní stopu. Tuto techniku jsem volil kvůli zvětšení dojmu o používanosti stěn a určitého detailu, který bych barvou nedokázal provést.

Zajímavostí je jeden obraz, imitace výřezu stěny, kde jsem používal snad většinu malířských prostředků. Jako základ jsem použil sádrový nátěr s pískem, do kterého jsem následně vrýval různá hesla a nanášel spreje, oleje, akrylové barvy a fermežové barvy. Snažil jsem se tyto nátěry vrstvit a zpětně proškrabávat na různé vrstvy, které vznikly procesem.

Nanášel jsem nejdříve tmavé barvy v silné vrstvě. Postupně jsem tyto tóny zesvětloval směrem k svrchním vrstvám. V posledních vrstvách jsem používal i čistou bílou barvu.

Byl to zdlouhavý proces, jelikož jsem následně světlé barvy opětovně vymýval a následně jsem musel čekat, jaký bude výsledný dojem. Nechával jsem to spíše na náhodě než aby se jednalo o promyšlené tahy štětcem. Na takto připravený podklad jsem dále nanášel lazurní vrstvu barvy, tzn. postupné nanášení tenkých transparentních vrstev barvy, které se navzájem překrývají a vytváří tak další jemné barevné tóny. Na tuto závěrečnou lazurní malbu jsem používal barvy Umtom.

Při mé bakalářské práci jsem pracoval snad všemi materiály, které jsem doposud používal, ale používal jsem věci, s kterými jsem nepracoval a vytvářel jsem pro mne nové kombinace technik. A to bylo to zábavné nechat se někdy ovládnout intuicí.

7. POPIS DÍLA

Mé dílo se skládá ze čtyř obrazů. Každý obraz funguje jako jednotlivé okénko prožitků a spojením těchto třech pláten vznikne jeden celkový pohled do prostoru, který je propojený černou plochou podlahy.

První obraz znázorňuje smrt. Na plátně je zobrazen tmavý roh, jako symbol odcházejícího utrpení. Možná i naše černé svědomí. V pravé části obrazu je v tištěno utrpení ze ztráty blízkého člověka. V reliéfu stěny je zobrazena pieta s Ježíšem, pouze jakýsi náznak dvou hlav. Při procesu, jsem tento motiv vytvářel v jasných rysech. Při malbě zde zbyl již jen náznak. Vše je zahalené do špíny, do šedi stěn.

Druhý obraz znázorňuje pláč, každé okýnko je jedna vzpomínka na nějakou událost. Jsou to události, které nám mění život. Člověk se formuje v období sedmi let. Tato východní filozofie vychází z učení čakrách. Lidé se mění po duševní stránce, přecházejí z jedné etapy do druhé. Ale i po fyzické mění se jim krev i buněčná soustava. Celý svět žije v cyklu a ve výsledku je jedno jak dlouho trvá, důležitější je co si z něj odneseme. Já jsem překlenu již třetí období. A každý si vzpomene na nějaké zásadní události svého života, rád si zavzpomíná na to co bylo a určitě ho to posunulo někam dále.

Na posledním obrazu, který vytváří pravý roh prostoru je dominantní postava, možná spíše amorfní hmota ležící na zemi a prchavá žlutá energie. Tento obraz popisuje možná samotnou bolest, utrpení a vyčerpání. Je to okamžik, kdy je člověk na samém dně a už jen váhá zda má cenu začít bojovat, bojovat sám se sebou, nebo nikoliv. Vždy na nás je to rozhodnutí.

Celkovou serii čtyř obrazů uzavírá výřez stěny. Chtěl jsem aby ve vrstvách barvy prosvítaly různé momenty, procesu tvorby. Tímto obrazem bych chtěl ukázat různost našich prožitků. Mělo by se jednat o zrcadlo nás samých. Kdy se člověk díky proškrábaným vrstvám vrací ke vzpomínkám a událostem. Díky tomuto zrcadlu člověk vidí špínu světa, která se zrcadlí ve vzpomínkách a bolestech našich životů.

Celkový dojem těchto ne zcela příjemných chvil, chci zdůraznit monochromní barevností. A aby se více jednalo o prožitky, jsou tyto prostory prázdné, tak je umocněno i větší vnímání diváka .

8. PŘÍNOS DÍLA PRO DANÝ OBOR

Myslím si ,že jakékoliv umělecké dílo má pro daný obor přínos, je jedno jestli je to přínos velký či malý. Každý pozorovatel si na dílech může najít pro sebe něco blízkého. Ale nejdůležitější je odvaha umělce ukázat divákovi to co vytvořil. S tím vším nese na svých bedrech hroznou tíhu, ne vždy udělá dílo, které někdo pochopí. Nezíská takový obdiv, ani uznání, ale je to cesta si ze zkušeností vzít to nejlepší a postoupit o kus dál.

Nevím jestli to mělo přínos pro můj obor, spíše to byl přínos pro mě. Studuji už sedmým rokem umění. Na začátku jsem se jen učil řemeslo, vždy jsem si oblíbil nějakého umělce. Snažil jsem se ho napodobit, pracovat tak jako on, mít stejnou linku a rukopis. Hledání trvalo dlouhou dobu.

Až v posledním roce na bakalářského studia jsem našel tu svojí formu to co mi je blízké, je to člověk a jeho pocit. A plocha její monochromnost a čistota. Konečně nehledám formu ale jen náměty, kterými bych se chtěl zabývat.

Díky malbě jsem konečně poznal sám sebe, což je věc, které si velmi cením.

9. SILNÉ STRÁNKY

Je velice složité sám sebe ohodnotit na tolik, abych řekl ke svému dílu silné stránky. Snažil jsem se do díla vložit mnoho vnitřních pocitů, vcítit se do pocitů ostatních. Bylo to emotivně dosti vyčerpávající. Ale myslím si, že jsem do toho vložil mnoho úsilí a považuji toto dílo za zdařilé. Ale to vše ukáže čas.

Ale přeci jenom bych mohl říci, že jsem našel silné stránky mého díla. Mezi tyto stránky patří asi vypořádání se sám se sebou urovnání si myšlenek a věcí co jsem tímto chtěl říct. Ano, možná to tak nikdo nebude cítit jako já ale mě to velmi pomohlo. Uvědomil jsem si, že je pro mne důležité ukázat divákovi mé pocity. A doufám, že tyto obrazy dovedou člověka k zastavení a k zamyšlení nad světem, prázdnotou, ale třeba si zde najde i něco svého.

10. SLABÉ STRÁNKY

Za slabé stránky považuji svoji nerozhodnost, na začátku jsem ji byl zcela jist svým výběrem a přesně jsem věděl co chci dělat. V průběhu práce jsem došel k tomu, že jsem si už tak jist nebyl a zasekl jsem se na rozhodování. Byl jsem na tolik v poután do „bolesti,“ že jsem si nebyl jist zda v tom chci pokračovat. Potřeboval jsem o tom všem mluvit s přáteli, kteří mě podpořili a dostal jsem druhý dech. Za další slabou stránku považuji, že jsem maloval pocity jiných lidí a věci, které jsem nikdy nezažil, vycházel jsem pouze z informací, které jsem získal. Vše vychází z mých domněnek, je jen malá část „bolestí“, kterou jsem mohl do obrazů dát já.

Za další slabou stránku považuji zpracování černé plochy. Kdy vlastně stále nevím ,jak bych to měl udělat jinak.

11. SEZNAM LITERATURY

A) Knižní a periodická literatura:

KULKA, Jiří. Psychologie umění 2. Grada publicatio a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2329-7.

ANDREW, Graham-Dixon. Umění: velký obrazový průvodce. Praha: Knižní klub, 2014. ISBN 978-80-242-4494-5.

HEMENWAY, Priya. Tajný kód: záhadný vzorec v umění, přírodě a vědě. Praha: Slovart, 2009. ISBN 9788073912536.

GOMBRICH, Ernst Hans. Příběh umění. Praha: Odeon, 1992. ISBN 802-07-0416-7.

CUMMING, Robert. Slavné obrazy. Praha: Knižní klub, 2008. ISBN 978-80-242-2095-6.

B) Internetové zdroje:

<https://www.google.cz/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

<https://www.youtube.com/watch?v=MB8CgtKCo9A&nohtml5=False>

http://zpravy.idnes.cz/zeny-z-kolina-nad-rynem-popsaly-sexualni-utoky-frm-/zahranicni.aspx?c=A160107_101025_zahranicni_ert

https://cs.wikipedia.org/wiki/Akrylov%C3%A1_barva

12. RESUMÉ

The main topic of the bachelor thesis is „hidden importance“. The topic itself represents wide number of possibilities. For this reason we tried to specify the topic. I made a collection of four canvases (100 x 70 cm).

The general aim was to make a collection of pictures expressing the feelings of distress in present modern time. The main idea is to prove that the pictures could work individually. Each canvas itself shows the space and each room is a part of this distress, memory and suffering. The collection of these three canvases represents one huge space, the world space and space of our memories.

The first canvas shows corner part of the space. This black place is symbol of leaving death. Dark place of our lives. On a dirty wall is the silhouette of two heads that you can see. It could be the piety with Jesus, the pain of the lost son. The second picture represents three fateful events which may make you cry. And no matter what those events are, whatever they are happy or bad. These are things that influenced us and will carry us through life. The third canvas shows only one figure, it is the only figure on canvas. It is more amorphous anonymous mass, from which the lost life energy is escaping. Passion of man. The collection closes dirty wall of an industrial hall, or any wall where the wall works as the mirror of experience. The spectator can watch the dirt of the world, which reflects the memories, painful moments of his life.

I tried to lay the general accent by using monochrome colours. The general sense is to show feelings more than description. I would rather choose some big space for general installation, solitude and individual feelings, in which the man with painful experience must fight alone in such a huge space as the world.

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

Malba vlastní – Můj pokoj, klauzurní práce ZS 2013/14

Příloha 2

Malba vlastní – Zobrazeno pomocí zobrazovaného, klauzurní práce ZS 2014/15

Příloha 3

Malba vlastní – Ptačí perspektiva, semestrální práce ZS 2014/15

Příloha 4

Malba vlastní – Ztracená figura, klauzurní práce LS 2014/15

Příloha 5

Malba vlastní – Zrcadlení – Koupání, semestrální práce LS 2014/15

Příloha 6

Malba vlastní – Praskání ledu, semestrální práce ZS 2015/16

Příloha 7

Malba vlastní – Proces v hlavě

Příloha 8

Malba vlastní – Skica

Příloha 9

Malba vlastní – Finální obraz

Příloha 10

Malba vlastní – Finální obraz

Příloha 1

Příloha 2

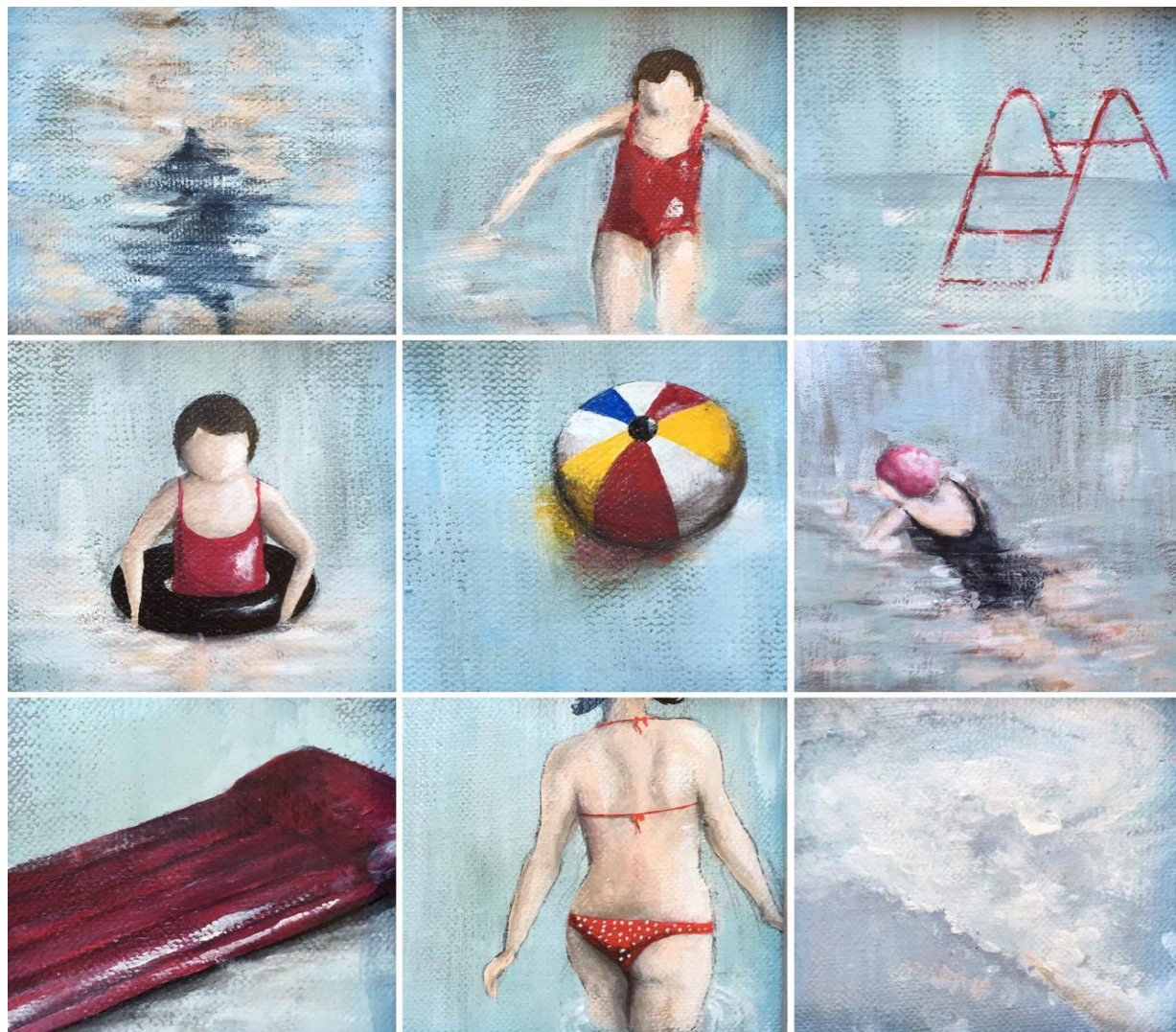
Příloha 3

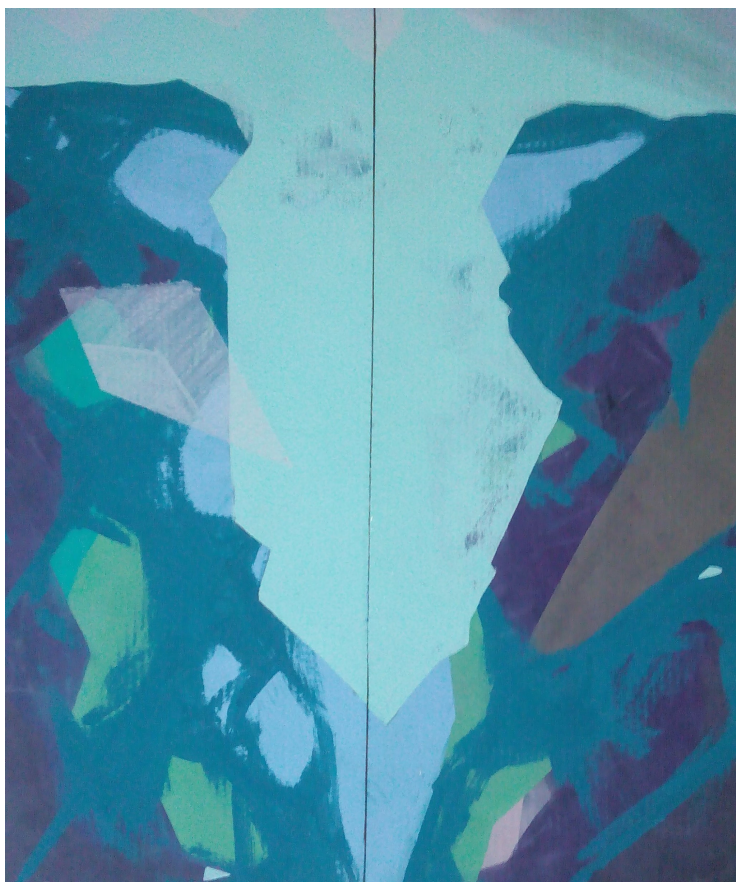
Příloha 4

Příloha 5

Příloha 6

Příloha 7

Příloha 8

Příloha 8

Příloha 9

Příloha 10

